

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/198/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112208469
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2112208469.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Renáty Gavalcovej v právnej veci navrhovateľky: I. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. H. XXXX/XX, N., zastúpená advokátom: JUDr. Peter Harakály, AK so sídlom Kováčska 28, Košice, proti odporcovi: KOOOPERATÍVA poisťovňa a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 41, Štefanovičova 4, Bratislava, o náhrade škody na zdraví, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 28. januára 2014, č.k. 10C/47/2012-245, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti ohľadne zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia m e n í tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke sumu 5.421,45 eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, keď vo zvyšnej zamietajúcej časti ohľadne tohto nároku rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .

O náhrade trov konania na súde prvého stupňa a odvolacieho konania, odvolací súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním zastavil konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 6.006,25 eura od 7.5.2013 do 10.10.2013 a zo sumy 8.097 eur od 11.10.2013 do zaplatenia, o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 12.198,75 eura od 7.5.2013 do 10.10.2013, o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1.037,54 eura od 12.10.2013 do 20.11.2013 a zo sumy 2.133,59 eura od 21.11.2013 do zaplatenia, zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľke sumu 265,88 eura s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 8.362,88 eura od 2.1.2012 do 6.5.2013, zo sumy 2.356,63 eura od 7.5.2013 do 10.10.2013, zo sumy 265,88 eura od 11.10.2013 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 16.264,35 eura od 2.1.2012 do 6.5.2013, zo sumy 4.065,60 eura od 7.5.2013 do 10.10.2013, sumu 271,20 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % zo sumy 2.292,79 eura od 14.7.2012 do 11.10.2013, zo sumy 1.367,25 eura od 12.10.2013 do 20.11.2013, zo sumy 271,20 eura od 21.11.2013 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku, keď vo zvyšku sa návrh zamietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľke náhradu trov právneho zastúpenia v sume 3.094,17 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám jej právneho zástupcu.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 427 ods. 1,2, § 428, § 441, § 444, § 449 ods. 1, § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 11 ods. 5,6, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom do 31.05.2010, § 2 ods. 1,2, § 3 ods. 1,2, § 4 ods. 1,2, § 5 ods. 1,2,5, § 7 ods. 1,2,3,4, § 8 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť

a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady SR č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných odvetvových podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, § 559 ods. 1, § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka si v konaní čiastočne dôvodne uplatnila nárok na náhradu škody na zdraví od odporcu ako poisťovateľa vychádzajúc z ustanovenia § 15 zákona číslo 381/2001 Z. z.. Vzhľadom na späťvzatie návrhu zo strany navrhovateľky v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 6.006,25 eura od 7.5.2013 do 10.10.2013 a zo sumy 8.097 eur od 11.10.2013 do zaplatenia, o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 12.198,75 eura od 7.5.2013 do 10.10.2013, o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1.037,54 eura od 12.10.2013 do 20.11.2013 a zo sumy 2.133,59 eura od 21.11.2013 do zaplatenia, súd konanie v predmetnej časti zastavil. Predmetom konania po čiastočných zastaveniach tak bol nárok navrhovateľky na zaplatenie sumy 265,88 eura z titulu bolestného spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne od 2.1.2012 do 6.5.2013, zo sumy 2.356,63 eura od 7.5.2013 do 10.10.2013, zo sumy 265,88 eura od 11.10.2013 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 16.264,35 eura od 2.1.2012 do 6.5.2013, zo sumy 4.065,60 od 7.5.2013 do 10.10.2013, zaplatenie sumy 8.132,18 eura titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, nárok na zaplatenie sumy 439,20 eura titulom liečebných nákladov spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % zo sumy 2.572,79 eura od 14.7.2012 do 11.10.2013, zo sumy 1.535,25 eura od 12.10.2013 do 20.11.2013, zo sumy 439,20 eura od 21.11.2013 do zaplatenia. Za škodu na zdraví navrhovateľky je zodpovedný prevádzkovateľ motorového vozidla v zmysle § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorým je Martin Kostínek - poistník odporcu. Základ uplatneného nároku nebol medzi účastníkmi konania sporný, a keďže bola osvedčená pasívna legitímácia odporcu v konaní, má navrhovateľka ako poškodená priamy nárok na plnenie proti odporcovi ako poisťiteľovi podľa osobitného predpisu. Pre nepreukázanie účasti navrhovateľky na vzniku škody na jej zdraví považoval súd zodpovedného za vznik škody na zdraví navrhovateľky v plnom rozsahu prevádzkovateľa motorového vozidla. V prejednávanej veci bolo zistené, že navrhovateľka utrpela úraz dňa 4.4.2010, liečila sa v období od 4.4.2010 do 13.4.2011. Po dni 13.4.2011 neprebíhala u navrhovateľky už žiadna ďalšia pourazová liečba, navrhovateľka navštevuje neurológa za účelom kontrol jej zdravotného stavu, berie pravidelne lieky na utlmenie bolesti a podrobuje sa každé dva mesiace rehabilitácii za účelom zachovania jej zdravotného stavu. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľky sa ustálil dňa 13.4.2011, ktorý deň ustálenia zdravotného stavu je zhodný s dňom ukončenia liečby navrhovateľky rehabilitáciou. Zo samotného posudku o bolestnom zo dňa 21.11.2011 vyhotovenom MUDr. Z. E., primárom P. J. rehabilitačného centra H., vyplýva, že bolestné bolo určené na 543,75 bodov po zvýšení bodového ohodnotenia vzhľadom na dlhodobý a bolestivý spôsob liečby o 50 %. Celková výška náhrady za bolesť pre navrhovateľku predstavovala sumu 8.362,88 eura, t. j. 543,75 bodov x 15,38 eura, vychádzajúc z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky 769 eur v roku 2010 (2% zo sumy 769 eur je suma 15,38 eura). Z uvedenej sumy 8.362,88 eura zaplatil odporca navrhovateľke dňa 6.5.2013 sumu 6.006,25 eura a dňa 10.10.2013 sumu 2.090,75 eura, teda spolu sumu 8.097 eur, a nárok navrhovateľky na zaplatenie zvyšku odškodnenia za bolesť v sume 256,88 eura doposiaľ neuspokojil. Zo samotného posudku o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 21.11.2011 vyhotovenom MUDr. Z. E., primárom P. J. rehabilitačného centra H., vyplýva, že sťaženie spoločenského uplatnenia bolo určené na 1.075,50 bodov po zvýšení bodového ohodnotenia vzhľadom na obmedzenie a stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenia na zdraví, o 50 %. Celková výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia pre navrhovateľku predstavovala sumu 16.264,35 eura, t. j. 1.075,50 bodov x 15,38 eura. Z uvedenej sumy 16.264,35 eura zaplatil odporca navrhovateľke dňa 6.5.2013 sumu 12.198,75 eura a dňa 10.10.2013 sumu 4.065,60 eura, teda spolu sumu 16.246,35 eura a uspokojil tak uplatnený nárok navrhovateľky z náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v celom rozsahu. Vzhľadom k uvedenému je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke ešte sumu 256,88 eura titulom bolestného. Sporným nárokom bol v prejednávanej veci nárok navrhovateľky na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %, teda suma 8.132,18 eura. V konaní bolo zistené, že navrhovateľka pred úrazom študovala na Súkromnej jazykovej škole U. v J., rekreačne lyžovala, hrávala tenis, tancovala, žila v spoločnej domácnosti s rodičmi, šoférovala motorové vozidlo. V čase uplatnenej požiadavky na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľka študuje na P. P. W. H. v G., naďalej žije s rodičmi a v priebehu pracovného týždňa sa zdržuje na priváte v blízkosti školy. Navrhovateľka trpí reziduálnymi bolesťami, slabosťou svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu, prejavmi nervového a svalového dráždenia,

pri chodení používa barlu. Navrhovateľka nie je podľa jej vyjadrenia schopná šoférovať motorové vozidlo, nakoľko pri stláčaní spojky trpí bolesťami nohy. Navrhovateľke bol priznaný invalidný dôchodok z dôvodu miery poklesu zárobkovej činnosti o 45 %. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že u navrhovateľky ide o celkom výnimočný prípad hodný osobitného zreteľa, kedy možnosti zaradenia do spoločenského života boli pred úrazom nadpriemerné a v dôsledku úrazu sú obmedzené, či úplne stratené, nakoľko nejde o vrcholového športovca, ani o kultúrne, profesionálne a politicky, či inak vysoko exponovanú osobu, ktorej aktivity by boli zmarené v nízkom veku. Aj po úraze má navrhovateľka zachovanú aktívnu a pasívnu hybnosť vo všetkých kĺboch a rovinách bez obmedzenia, chôdzu zvláda pomalším tempom, je čiastočne sebestačná, je riadne zapojená do procesu vzdelávania a prípravy na budúce povolanie, aj keď s obmedzeným výberom pracovného zaradenia, dokáže sa postarať o seba i domácnosť, zvláda všetky samoobslužné činnosti a v prípade záujmu jej fyzický stav nebráni, aby sa primerane venovala kludovým kultúrnym a spoločenským aktivitám. Výrazné zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré žiadala navrhovateľka, je vyhradené výlučne prípadom, kedy je poškodený vplyvom následkov úrazu takmer vyradený zo života, kedy jeho predpoklady pre uplatnenie v spoločnosti sú úplne stratené. O takýto prípad v prejednávanej veci nešlo. Vzhľadom k uvedenému sa súd domnieva, že mimoriadne zvýšenie výšky spoločenského uplatnenia tak, ako sa ho domáha navrhovateľka, nie je vzhľadom na okolnosti prípadu dôvodné, nakoľko poškodenie zdravia navrhovateľky nepredstavuje tak zásadný zásah do životne dôležitých funkcií. Navrhovateľka v súdenom spore podľa názoru súdu nepreukázala žiaden dôvod, pre ktorý by bolo možné uvažovať o zvýšení spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 vyhlášky č. 437/2004 Z. z., keď zvýšenie bodového ohodnotenia v Lekárskom posudku o sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 21.11.2011 o 50 % považuje súd za dostatočné. Ďalej si navrhovateľka uplatnila nárok na zaplatenie liečebných nákladov v sume 2.572,79 eur. Z uplatneného nároku na náhradu liečebných nákladov zaplatil odporca navrhovateľke dňa 11.10.2013 sumu 1.037,54 eur a dňa 20.11.2013 sumu 1.096,05 eur, teda spolu sumu 2.133,59 eur. Sporným zostal nárok navrhovateľky na zaplatenie nákladov za pobyt v hyperbarickej komore v dňoch od 7.12.2010 do 21.12.2010 v sume 452 eur (zaplatená navrhovateľkou dňa 21.12.2010 AMV Medical s.r.o.) a za pobyt v hyperbarickej komore v dňoch od 10.2.2011 do 19.2.2011 v sume 280 eur (zaplatená navrhovateľkou dňa 18.2.2011 AMV Medical s.r.o.). Náklady na prvý pobyt v hyperbarickej komore považoval súd za odôvodnené v celom rozsahu, nakoľko po prvom pobyte nastalo u navrhovateľky zlepšenie zdravotného stavu. Inak však tomu bolo pri druhom pobyte v hyperbarickej komore, ktorý pobyt nepriniesol žiadne objektívne zlepšenie zdravotného stavu navrhovateľky tak, ako to vyplynulo zo správy MUDr. D. X. zo dňa 19.2.2011. S poukazom na uvedené považoval súd za opodstatnený len nárok navrhovateľky na zaplatenie nákladov v sume 271,12 eura (452 eur - 180,80 eura) za pobyt v hyperbarickej komore v dňoch 7.12.2010 do 21.12.2010. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov rozhodol súd tak, že návrhu v časti o zaplatenie sumy 265,88 eura z titulu bolestného a o zaplatenie sumy 271,20 eura z titulu liečebných nákladov vyhovel považujúc ho za opodstatnený a vo zvyšnej časti o zaplatenie sumy 8.132,18 eura z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia a o zaplatenie sumy 168 eur z titulu liečebných nákladov návrh zamietol. V časti príslušenstva súd priznal navrhovateľke nárok na zaplatenie úroku z omeškania odo dňa nasledujúceho po doručení jej výziev na plnenie odporcovi t.j. od 13.12.2011 zo sumy 8.362,88 eura a zo sumy 16.264,35 eura, a od 18.4.2012 zo sumy 2.292,79 eura, keďže dňom nasledujúcim po doručení oboch výziev dňa 13.12.2011 a dňa 18.4.2012 sa odporca dostal do omeškania so splnením peňažného dlhu, keď výška úroku z omeškania je o 8,00 % viac ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku. Navrhovateľka žiadala z časti o priznanie úroku z omeškania v nižšej výške a od neskoršieho dátumu, ako má nárok, a keďže súd je viazaný návrhom a nemôže účastníkom prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú (§ 153 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), vychádzal pri rozhodovaní z uplatneného nároku navrhovateľky. Vo zvyšnej časti súd návrh v časti príslušenstva zamietol ako nedôvodný. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 142 ods. 2 v spojení s ustanovením § 146 ods. 2 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku. Navrhovateľka bola neúspešná v časti konania o zaplatenie sumy 8.132,18 eura a o 168 eur s príslušenstvom a vo zvyšnej časti konania bola úspešná. Potom podľa výsledku konania ako celku bol hrubý úspech odporcu v rozsahu 23 % (8.300,18 eura : 35.332,20 eura x 100) a hrubý úspech navrhovateľky v rozsahu 77 % (100 % - 23 %) a tým daný prevažný čistý úspech navrhovateľky v rozsahu 54 % (87 % - 13 %), čo v konečnom dôsledku znamená právo navrhovateľky na náhradu účelne vynaložených trov celého konania práve takýmto percentom. Za odôvodnené považoval súd navrhovateľkou vyčíslené trovy právneho zastúpenia za 5 úkonov právnej služby á 484,10 eura (prevzatie a príprava zastúpenia dňa 5.4.2011, písomné podanie na súd - návrh zo dňa 20.4.2012, zmena návrhu zo dňa 21.8.2012, vyjadrenie zo dňa 23.8.2012, účasť na pojednávaní dňa 20.11.2012) podľa § 10 ods. 1 v spojení s 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.

z., za 2 úkony právnej služby á 517,85 eura (účasť na pojednávaní dňa 14.3.2013, dňa 14.5.2013) podľa § 10 ods. 1 v spojení s 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z., za 2 úkony právnej služby á 355,19 eura (účasť na pojednávaní dňa 10.10.2013, písomné podanie na súd - čiastočné späťvzatie zo dňa 24.10.2013) podľa § 10 ods. 1 v spojení s 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z., za 1 úkon právnej služby á 268,32 eura (písomné podanie na súd - čiastočné späťvzatie zo dňa 28.11.2013) podľa § 10 ods. 1 v spojení s 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z., za 1 úkon právnej služby á 255,03 eura (účasť na pojednávaní dňa 7.1.2014) podľa § 10 ods. 1 v spojení s 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z., 1-krát režijný paušál á 7,41 eura, 4-krát režijný paušál á 7,63 eura, 5-krát režijný paušál á 7,81 eura, 1-krát režijný paušál á 8,04 eura podľa §16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. a 20 % DPH z uvedených odmien a náhrad v sume 954,99 eura (20 % z odmeny a náhrad v sume 4.774,95 eura, t. j. 4.774,95 eura x 0,20) podľa § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z., teda celkom v sume 5.729,94 eura. Súd vo veci čiastočne úspešnej navrhovateľke priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 3.094,17 eura, čo predstavuje 54 % zo sumy 5.729,94 eura, ktorú prisúdenú náhradu trov právneho zastúpenia je odporca povinný podľa § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zaplatiť jej právnomu zástupcovi. Súd nepriznal navrhovateľke požadovanú náhradu trov právneho zastúpenia za úkon právnej služby - porada s klientom dňa 14.3.2013 v sume 345,23 eura, nakoľko navrhovateľka nepreukázala, že tento úkon právnej služby bol uskutočnený, resp. nepredložila súdu žiaden dôkaz o vykonaní tohto úkonu právnej služby, za úkon právnej služby - čiastočné späťvzatie zo dňa 10.5.2013, nakoľko uvedené podanie bolo urobené faxom dňa 14.5.2013, avšak do troch dní nebolo doplnené predložením jeho originálu, preto súd na čiastočné späťvzatie zo dňa 10.5.2013 nemohol v zmysle § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku prihliadnuť. Ďalej súd nepriznal navrhovateľke požadovanú náhradu cestovných výdavkov v sume 1.102,21 eura (5-krát cesta na pojednávanie, 5-krát 730km) a náhradu za stratu času v sume 1.302,80 eura (5-krát cesta na pojednávanie, vždy 20 začatých polhodín), nakoľko tieto trovy právneho zastúpenia nepovažoval súd za účelne v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Výška náhrad spojených s cestami advokáta na súdne konanie bola spôsobená predovšetkým vzdialenosťou sídla advokáta v Košiciach do sídla okresného súdu v Trnave (730 km), keď navrhovateľka má bydlisko v Y., odporca má sídlo v G. a škoda vznikla na komunikácii smer Nitra. Voľba advokáta z druhého konca republiky je podľa názoru súdu neprimeraná, nakoľko sa nejedná o spor mimoriadne komplikovaný, či ojedinelý, a v Y. a blízkom okolí pôsobia desiatky advokátov, ktorých mohla navrhovateľka osloviť a požiadať o právnu pomoc. Súd týmto nepopiera právo navrhovateľky na slobodnú voľbu advokáta vyplývajúceho zo základného práva na právnu pomoc (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR), ale zároveň usiluje o dôslednú aplikáciu pravidla vyjadreného v § 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti, ktorou súd zamietol zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 8.132,18 eur a v časti náhrady trov právneho zastúpenia podala navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie a žiadala, aby odvolací súd návrhu navrhovateľky na zaplatenie žalovanej istiny vo výške 8.132,18 eur vyhovel a taktiež priznal právnomu zástupcovi náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej vyčíslenej sume 9.660,74 eur. Vo svojom odvolaní uviedla, že prvostupňový súd mal za preukázané, že navrhovateľka pred úrazom mala dobrý zdravotný stav, dobrú fyzickú kondíciu. Študovala na N. jazykovej škole U. v J., aktívne športovala, bicyklovala, korčuľovala, rekreačne lyžovala, snowbordovala, hrávala tenis a tancovala. Často chodila na prechádzky a stanovačky, žila v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, šoférovala motorové vozidlo a bežne navštevovala kiná, divadlá a tanečné zábavy. Pred úrazom mala priateľa, s ktorým sa po úraze rozišla v dôsledku jej zdravotného stavu. Taktiež bolo preukázané, že navrhovateľke bol v dôsledku dopravnej nehody priznaný invalidný dôchodok z dôvodu poklesu miery zárobkovej činnosti na 45 %. V čase dopravnej nehody mala len 21 rokov a následky poškodenia zdravia sú trvalého charakteru, keď má neustále bolesti celého tela. Je obmedzená v mobilite, pričom pri chôdzi musí používať ortopedickú palicu. Podľa lekárov navrhovateľka bude mať problémy s donosením dieťaťa. Má obmedzenú výkonnosť organizmu, má psychické ťažkosti a je odkázaná na iné osoby v denných i bežných činnostiach napr. nákupy, upratovanie a pod. Nemôže vykonávať práce s dlhým sedavým zamestnaním príp. stáť, nakoľko by pociťovala permanentnú bolesť. V súčasnosti ako mladý človek nevie tancovať, navštevovať kultúrne podujatia sú u nej vylúčené. Navrhovateľka je zjazvená po tele z čoho jej vznikajú komplexy, mala a má obavy v sexuálnom živote. Pred nehodou bola ambicióznou človek dnes je jej sebavedomie roztrieštené. V konaní tiež bolo preukázané, že nie je schopná šoférovať motorové vozidlo, nakoľko pri stláčaní spojky trpí bolesťami nôh. Súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil prípad navrhovateľky za bežný a náhradu škody na zdraví za primeranú len v základnom hodnotení a to aj napriek preukázaným okolnostiam, že následkom úrazu došlo k značným obmedzeniam v živote navrhovateľky vo všetkých jej sférach. V prípade navrhovateľky, ktorá je invalidnou vo veľmi mladom

veku je vylúčená resp. obmedzená zo športového, kultúrneho, pracovného či rodinného života. Bolo tak preukázané, že ide o prípade hodný osobitného zreteľa. Už samotný fakt priznania invalidného dôchodku je toho dôkazom vzhľadom na znenie § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z.. O výnimočný prípad nejde len vtedy, ak bol poškodený vrcholovým športovcom alebo inak pre spoločnosť významnou a známou osobnosťou, ale aj vtedy, ak sa život poškodeného od základov zmenil nič z toho, čo v minulosti pred poškodením zdravia robil, čo robiť nedokáže, je nesebestačný, odkázaný na pomoc iných hoci pred úrazom bol aktívnym členom rodiny a tej spoločnosti, v ktorej sa pohyboval, ak prišiel o prácu a možnosť užiť seba a rodinu a prežívať radosti zo záľub a rodinného života (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1Cdo/215/2006). Ďalej navrhovateľka poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/212/2010, kde dovolací súd pre otázku tvoriacu obsah pripusteného dovolania odvolacím súdom dospel k záveru, že uznanie invalidity v zmysle § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. je jedným nie však jediným prípadom osobitného zreteľa pri splnení, ktorého môže súd náhradu za sťaženia spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Taktiež súd vôbec nevyhodnotil v dôsledku zdravotného postihnutia zmarenie partnerského vzťahu navrhovateľky a prvoradého poslanie ženy stať sa matkou. Nezobral do úvahy ani ním konštatovanú skutočnosť týkajúcu sa fyzického a duševného utrpenia, ktorému tak ako v minulosti, ale najmä v budúcnosti bude navrhovateľka vzhľadom na svoj zdravotný stav a trvalé následky vystavená. Už iba vek žalobkyne a to 21 rokov a to, že bola na prahu produktívneho života bol sám o sebe závažnou skutočnosťou osobitného zreteľa a súd prvého stupňa si zrejme neuvedomil dostatočne, že navrhovateľka bude postihnutou až do konca svojho zničeného života s tým, že je odkázaná na pomoc iných osôb a stratila dôstojnosť nezávislého človeka. Pri rozhodovaní o náhrade škody z ublíženia na zdraví je potrebné vychádzať z celého nášho právneho poriadku, aby táto ujma bola aspoň porovnateľná s inými náhradami nemajetkovej ujmy, ktoré sú v súčasnosti podľa nášho právneho poriadku dosiahnuteľné napr. pri niektorých zásahov do cti podľa § 11 a násl. Občianskeho zákonníka. Pritom v prvom rade treba brať do úvahy, že život a zdravie sú najvyššími hodnotami (pozri rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.06.2005 č. k. 11Co/311/2004). V časti náhrady trov právneho zastúpenia navrhovateľka vo svojom odvolaní uviedla, že prvostupňový súd nesprávne právne posúdil vznik práve navrhovateľky na trovy konania, v ktorom sa rozhodovalo o náhrade škody z poškodenia na zdraví. Je toho názoru, že v prejednávanej veci mal súd aplikovať pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia ust. § 142 ods. 3 O.s.p., nakoľko rozhodnutie súdu záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. Keďže navrhovateľka sa domáhala odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v základnej výške ako aj mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia z hmotného práva jej nevyplývalo právo na konkrétne plnenie. Konkrétny nárok na plnenie jej vznikol až rozhodnutím súdu, ktorým sa zakladá nový právny nárok v určitom rozsahu. Či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určenie, aký rozsah zvýšenia odškodnenia je primeraný záviselo plne na zvážení a úvahe súdu a preto malo byť aplikované ust. § 142 ods. 3 O.s.p. a nie ako to uviedol súd prvého stupňa § 142 ods. 2 v spojení s ust. § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p. Ďalej navrhovateľka v odvolaní poukázala, že súd prvého stupňa nesprávne právne rozhodol ak nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia za tieto úkony právnej služby a to: porada s klientom dňa 14.03.2013 v sume 345,23 eur, náhrada cestovných výdavkov v sume 1.102,21 eur (5 x cesta na pojednávanie, 5 x 730km) a náhrada za stratu času v sume 1.302,80 eur (5 x cesta na pojednávanie vždy 20 začatých hodín), písomné podanie na súd (čiastočné späťvzatie návrhu zo dňa 10.05.2013), keď súd prvého stupňa jej ich nepriznal z dôvodu, že nie sú účelné v zmysel ust. § 142 ods. 1 O.s.p. V tejto súvislosti navrhovateľka poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 09.11.2010 sp. zn. 5Cdo/21/2009, v ktorom sa okrem iného uvádza, že bolo povinnosťou súdu skúmať účelnosť trov právneho zastúpenia nie s prihliadnutím na blízkosť sídla splnomocneného advokáta k sídlu vo veci konajúceho súdu, ale s prihliadnutím na vhodne zvolený, primeraný a účelne odôvodnený spôsob dopravy, ktorá bola nevyhnutná. Porada s klientom dňa 14.03.2013 bola vykonaná z dôvodov vyplývajúcich zo zápisnice, pričom v záujme hospodárnosti konania bola vykonaná v Y. v rovnaký deň ako bolo vytýčené pojednávanie a čiastočné späťvzatie návrhu zo dňa 10.05.2013 bolo vykonané vzhľadom na stanovisko odporcu, ktorý v priebehu konania postupne nároky navrhovateľky uspokojoval.

K odvolaniu navrhovateľky zaslal písomné vyjadrenie odporcu, v ktorom uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím prvostupňového súdu v napadnutej časti. Poukázal na lekárske posudok MUDr. Z. E. o sťaženi spoločenského uplatnenia, kde lekár zvýšil bodové ohodnotenie v zmysle § 10 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z.z. o 50 % a to vzhľadom na obmedzenia stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú má vo veku, v ktorom utrpel poškodenie zdravia. Už samotný lekár zvýšil bodové ohodnotenie navrhovateľky z dôvodu obmedzenia možnosti navrhovateľky uplatniť sa tak

v živote a spoločnosti a odporca má za to, že navrhovateľke bolo odškodnením sťaženia spoločenského uplatnenia zaplatená suma 16.265, - eur, ktorá dostatočne jej obmedzenie v živote a spoločnosti odškodňuje. Ďalej poukázal na skutočnosť, že navrhovateľka v súčasnosti študuje na P. P. W. v G., byva u rodičov, zdržiava sa na priváte v blízkosti školy, je sebestačná, obriadi sa, poupratuje a mala aj po nehode priateľa. I keď jej spoločenský, športový život nie je na takej vysokej úrovni ako pred nehodou nie jej uplatnenie v tejto oblasti úplne stratené, ale len čiastočne obmedzené a má za to, že jej už bolo dostatočným spôsobom odškodnené sťaženie spoločenského uplatnenia a nie je u navrhovateľky dôvod na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 %. Ďalej uviedol, že navrhovateľka je zapojená do vzdelávacieho procesu, čím si zvyšuje i svoju pracovnú uplatniteľnosť v budúcnosti. Čo sa týka odvolania v časti náhrady trov konania odporca je toho názoru, že v danom prípade nešlo o prípad, ktorý by závisel od znaleckého posudku, keď výška nároku navrhovateľky sa odvíjala od lekárskeho posudku o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia, ktorý bol na základe vykonaného dokazovania odporcom akceptovaný. Len zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia záviselo od úvahy súdu. V tejto časti však navrhovateľka nebola úspešná a preto neprichádza do úvahy aplikácia ust. § 142 ods. 3 O.s.p. Vzhľadom na uvedené sa v celom rozsahu odporca stotožňuje s priznaním trovu právneho zastúpenia tak ako to stanovil súd prvého stupňa.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na pojednávaní v prítomnosti riadne predvolaných účastníkov doplnil dokazovanie ich výsluchom a predovšetkým s prihliadnutím k výsledkom takto doplneného dokazovania dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné, pretože rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je v napadnutej časti vecne správne a je potrebné ho zmeniť.

V konaní vedenom na súde prvého stupňa pod sp. zn. 10C/47/2012 sa navrhovateľka návrhom doručeným súdu dňa 24.04.2012 a po pripustení jeho zmeny uznesením zo dňa 20.11.2012 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal odporcu zaplatiť jej titulom bolestného 8.362,88 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne od 2.1.2012 do zaplatenia, sumu 16.264,35 eura titulom sťaženia spoločenského uplatnenia spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne od 2.1.2012 do zaplatenia, sumu 8.132,18 eura titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia a sumu 2.572,79 eura titulom liečebných nákladov spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 14.7.2012 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania.

Po čiastočnom späťvzati návrhu (urobenom ústne do zápisnice o pojednávaní dňa 14.5.2013 v spojení s podaním zo dňa 10.5.2013 doručeným súdu dňa 22.5.2013) v časti o zaplatenie sumy 6.006,25 eura titulom bolestného a v časti o zaplatenie sumy 12.198,75 eura z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, uznesením č.k. 10C/47/2012-164 zo dňa 31.5.2013 súd konanie v tejto časti zastavil. Podaním zo dňa 24.10.2013 doručeným súdu dňa 30.10.2013 vzala navrhovateľka návrh späť v časti o zaplatenie sumy 2.090,75 eura z titulu bolestného, v časti o zaplatenie sumy 4.065,60 eura z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a v časti o zaplatenie sumy 1.037,54 eura z titulu liečebných nákladov o ktorom súd rozhodol uznesením č.k. 10C/47/2012-216 zo dňa 5.11.2013 a konanie v uvedenej časti zastavil. Podaním zo dňa 29.11.2013 doručeným súdu dňa 4.12.2013 vzala navrhovateľka návrh späť v časti o zaplatenie sumy 1.096,05 eura z titulu liečebných nákladov. Uznesením č.k. 10C/47/2012-221 zo dňa 10.12.2013 súd konanie v uvedenej časti zastavil. Podaním zo dňa 24.10.2013 doručeným súdu dňa 30.10.2013 v spojení s podaním urobeným ústne do zápisnice o pojednávaní dňa 7.1.2014 vzala navrhovateľka návrh späť v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 6.006,25 eura od 7.5.2013 do 10.10.2013 a zo sumy 8.097 eur od 11.10.2013 do zaplatenia, o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 12.198,75 eura od 7.5.2013 do 10.10.2013, o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1.037,54 eura od 12.10.2013 do 20.11.2013 a zo sumy 2.133,59 eura od 21.11.2013 do zaplatenia.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľky o zaplatenie sumy 8.132,18 eur titulom zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia zamietnutý a v časti náhrady trov konania.

Pokiaľ ide o priznanie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia toto musí byť primerané k povahe následkov a ich predpokladanému vývoju a rozsahu v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Navrhovateľka sa domáhala 50-násobného zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, avšak súd prvého stupňa považoval tento jej nárok za nedôvodný a zamietol ho v celom rozsahu t.j. v časti istiny 8.132,18 eur.

Podľa ust. § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa akým je uznanie invalidity môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

Správna interpretácia ust. § 5 ods. 5 cit. vyhl. z hľadiska vymedzenia prípadov hodných osobitného zreteľa závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom významným kritériom je závažnosť spôsobenej škody a možnosti jej eliminácie. Pri určovaní rozsahu odškodnenia má súd možnosť podľa svojej úvahy posúdiť aké zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je v posudzovanej veci primerané. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti môžu byť primerané aj niekoľkonásobné zvýšenie tohto odškodnenia. Pri posudzovaní otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určovanie rozsahu odškodnenia súd musí dbať na to, aby jeho rozhodnutie bolo ako celok spravodlivé. Za spravodlivé rozhodnutia o nároku na náhradu za sťaženia spoločenského uplatnenia treba považovať také, ktoré rešpektuje jeden zo základných princípov právneho štátu a to princíp proporcionality. Tento princíp vyžaduje, aby medzi primeranou výškou náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia založenom na objektívnych a rozumných dôvodoch a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti.

V prejednávanej veci bolo riešenie otázky existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa a určenia rozsahu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľky riešené zo strany súdu prvého stupňa nesprávne. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že v danej veci ide o prípad hodný osobitného zreteľa, keďže navrhovateľka utrpela úraz vo veku 21 rokov, pričom bola podstatne obmedzená možnosť jej uplatnenia sa v rodinnom, spoločenskom, kultúrnom a športovom živote. Na základe uvedeného je preto zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia a to o 50 % v súlade s princípom proporcionality, pretože je toto odškodnenie primerané utrpením, trvalým následkom poškodenia zdravia.

Obe zložky odškodnenia a to náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia majú slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstarat' náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strasti a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. dopadá na prípady, v ktorých dôsledku úrazu je poškodený intenzívnejšie vyradený zo života a kedy jeho predpoklady k uplatneniu v spoločnosti sú obmedzené. Táto náhrada vlastne obsahuje v sebe náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky, pre životné úkony navrhovateľky, pre uspokojovanie jej životných a spoločenských potrieb.

V danom prípade bol odporca toho názoru, že zranenia navrhovateľky, ktoré mali trvalé následky boli zohľadnené už v základnom bodovom ohodnotení, resp. vo zvýšenom v zmysle ust. § 10 ods. 4 zák.č. 437/2004 Z.z., ktoré už samo predstavovalo odškodnenie nepriaznivých dôsledkov pre životné úkony poškodenej, uspokojovanie jej životných a spoločenských potrieb alebo plnenie spoločenských úloh s konštatovaním, že navrhovateľka pred dopravnou nehodou nevykonávala žiadne mimoriadne športové alebo iné aktivity, pre ktoré by bolo dôvodné zvýšenie tohto sťaženia spoločenského uplatnenia. Naopak navrhovateľka vo svojom odvolaní poukázala na skutočnosť, že v dôsledku tejto dopravnej nehody bola uznaná čiastočne invalidnou dôchodkyňou v 45 % a taktiež k tejto dopravnej nehode ak k trvalému poškodeniu jej zdravia došlo v jej produktívnom veku 21 rokov.

Odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Sťažením spoločenského uplatnenia je preto potrebné rozumieť jednak vylúčenie či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom, rodinnom, spoločenskom, kultúrnom a športovom živote a jednak sťaženie, či dokonca

priame znemožnenie výkonu, či voľbu povolania, voľbu životného partnera príp. možnosti ďalšieho seabavzdelávania. Pre správne určenie výšky tohto odškodnenia je nevyhnutné najskôr zistiť aké mal poškodený predpoklady pre svoje uplatnenie v živote a v spoločnosti pred vznikom škody a aké predpoklady má po vzniku škodovej udalosti. Porovnaním týchto predpokladov možno urobiť záver do akej miery boli touto udalosťou zúžené možnosti uplatnenia sa poškodeného v živote alebo v spoločnosti.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že dňa 4.4.2010 o 00.09 hod. došlo k dopravnej nehode v katastri obce I., pričom vodič motorového vozidla Škoda Octavia, ev. č. A. XXX CA, S. H., jazdiaci po rýchlostnej komunikácii R1 smer Nitra v km 4,037 v ľavom jazdnom pruhu sa chcel zaradiť do pravého jazdného pruhu po predchádzajúcom predídení osobného motorového vozidla, pričom z ľavej strany mu náhle vbehol do jazdnej dráhy zajac, keď vodič pre krátku vzdialenosť nedokázal zrážke zabrániť prešiel ho, čo viedlo k strate trakcie a vozidlo sa stalo neovládateľným, zišlo do priekopy vpravo, kde pravým predným kolesom sa zaborilo do zeme a prevrátilo na strechu, kde došlo k zraneniu spolujazdkyne - navrhovateľky. Majiteľom vozidla bol v čase dopravnej nehody S. H., ktorý mal uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u odporcu. V dôsledku úrazu pri dopravnej nehode navrhovateľka utrpela tržnú ranu hlavy, pomliaždenie ľavej obličky s krvácaním do moču, zlomeniu oblúka C1, zlomeniu krížovej kosti, obojstrannú zlomeniu lonových kostí, pohmoždenie ramena vľavo, pohmoždenie bedrového kĺbu vpravo, otras mozgu ľahkého stupňa s následkom poúrazového obmedzenia pohyblivosti driekovej chrbtice, vertikálneho posunu panvy, skrátienia ľavej dolnej končatiny o 2 cm, poúrazovej hypotrofie svalstva ľavého stehna a ľavého predkolenia. Navrhovateľka sa liečila v období od 4.4.2010 do 13.4.2011. Liečba prebiehala najskôr konzervatívne, v období od 15.6.2010 do 3.8.2010 absolvovala navrhovateľka rehabilitačnú liečbu, dňa 8.11.2010 sa podrobila navrhovateľka operácii - dekompresii koreňa S1 a kanálu S1 v Ústrednej vojenskej nemocnici Praha, v období od 2.3.2011 do 13.4.2011 absolvovala navrhovateľka opätovne rehabilitačnú liečbu. Navrhovateľka tiež absolvovala oxygenoterapiu v hypebarickej komore od 7.12.2010 do 21.12.2010 a od 10.2.2011 do 19.2.2011. Dňa 21.11.2011 spracoval primár P. J. rehabilitačného centra H. MUDr. Z. E. Lekársky posudok o bolestnom, v ktorom lekárskom posudku ohodnotil bolesť základným počtom 362,50 bodov a Lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia, v ktorom lekárskom posudku ohodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia základným počtom 705 bodov s tým, že v oboch prípadoch bodové ohodnotenie zvýšil o 50 % vzhľadom na dlhodobý a bolestivý spôsob liečby a obmedzenie a stratu možnosti uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie číslo XXX XXX XXXX zo dňa 15.11.2011 bol navrhovateľke priznaný od 4.4.2010 invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Odporca zaplatil navrhovateľke dňa 6.5.2013 sumu 6.006,25 eura titulom bolestného a sumu 12.198,75 eura titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, dňa 10.10.2013 sumu 2.090,75 eura titulom bolestného a sumu 4.065,60 eura titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, dňa 11.10.2013 sumu 1.037,54 eura titulom liečebných nákladov a dňa 20.11.2013 sumu 1.096,05 eura titulom liečebných nákladov.

Z výpovede navrhovateľky pred odvolacom súdom vyplýva, že po dopravnej nehode došlo k obmedzeniu jej bežného života, nakoľko máva veľké bolesti chrbtice, neuropaktické bolesti nohy, musí často meniť polohy, nedokáže dlho ani stáť ani sedieť a často si musí ľahnúť. Ukončila bakalárske štúdium na farmaceutickej fakulte, avšak nepokračuje v magisterskom štúdiu, nakoľko počas tohto štúdia by bolo potrebné zúčastňovať sa laboratórnych prác, ktoré by vzhľadom na svoj zdravotný stav nezvládla. V súčasnosti je doma na čiastočnom invalidnom dôchodku, keď prácu si nemôže nájsť práve z dôvodov, že nevydrží dlho stáť a ani sedieť. Pri bežných prácach v domácnosti je v podstate samostatná, avšak trvá jej to podstatne dlhšie, musí často oddychovať a robiť to na viackrát. Nešoféruje práve z psychických príčin ako aj z toho dôvodu, že má pritom bolesti nohy. Rovnako má blok a isté psychické problémy aj v prípade, že ide autom ako spolujazdkyňa. Vzhľadom na svoj zdravotný stav je odkázaná na pomoc druhých aj s premiestňovaním sa. Pohybuje sa za pomoci paličky, ktorá skutočnosť jej tiež nepridá, pokiaľ ako mladá žena sa musí takto pohybovať, nakoľko to vyvoláva niekedy necitlivé reakcie iných ľudí. Čo sa týka jej záľub, môže cvičiť iba pilates, na aké také udržanie sa, avšak iné športy nezvláda. Kultúrne vyžitie a celkový zážitok je taktiež poznačený tým, že nevydrží dlho sedieť a má bolesti. Pred nehodou mala partnera, v súčasnosti mám tiež partnera, ktorého som spoznala na liečení. Čo sa týka však hľadania a nadväzovania známosti je to obmedzené vzhľadom na jej zdravotné problémy, keď nemôže chodiť kde by chcela. Zredukoval sa jej samozrejme i okruh priateľov, zostala jej len rodina a možno dvaja, traja priatelia, ktorí ju chápu, rozumejú jej, nemusia im vysvetľovať, prečo nič nestíha, prečo ide pomaly, prečo má zmeny nálady. Poukázala tiež na to, že v dôsledku nehody nemôže sa obliekať

ako iné ženy, nakoľko môže nosiť len svoje topánky prispôsobené zdravotnému stavu. Dovolenu tento rok neabsolvovala. Čo sa týka jej zdravotného stavu prvotné prognózy boli také, že nebude môcť vôbec chodiť s paličkou, že bude musieť byť odkázaná na vozík. Snažila sa však si vybojovať najlepších lekárov, aby sa toto nenaplnilo. Podarilo sa jej v Prahe nájsť odborníkov, ktorí jej dávali možnosť, že bude chodiť, avšak bolo tam nebezpečenstvo, že operáciu neprežije. Právneho zástupcu si našla na odporúčanie ďalších pacientov na liečení v rehabilitačnom centre, ktorí s ním mali dobré skúsenosti.

Odvolací súd zastáva odlišný názor než akému dospel prvostupňový súd, že aktuálne obmedzenie navrhovateľky v jej bežnom živote, ako aj v kultúrnom, spoločenskom a rodinnom živote nemá taký charakter, ktorý by odôvodňoval 50 % zvýšenie odškodnenia v zmysle § 5 ods. 5 cit. zák., keďže v danom prípade neboli splnené podmienky a nejde o prípad hodný osobitného zreteľa. V danom prípade odvolací súd je tohto názoru, že posúdenie prvostupňového súdu nie je dôsledné, pretože dopravná nehoda mala vplyv na psychiku navrhovateľky a v jej živote nastali závažné udalosti, ktoré sa podľa názoru odvolacieho súdu mali zobrať do úvahy. Z lekárskej správy MUDr. Z. I. zo dňa 18.04.2013 vyplýva, že u navrhovateľky bola zistená porucha adaptácie na trvajúci ťažký stres s narušením emócií a správania a taktiež navrhovateľka trpí postraumatickou stresovou poruchou. Navrhovateľka počas vyšetrenia uviedla, že po dopravnej nehode má aj psychické trvalé následky, nakoľko sa jej stratili priatelia, redukovali sociálne kontakty a nemôže športovať. Navrhovateľka má následky poškodenia zdravotného stavu po úraze, ktoré sú trvalého charakteru. Miechový koreň nie je úplne zregenerovaný, čo vedie k permanentným neuropatickým bolestiam od krížov po zadnej strane ľavej nohy až dole. Ďalej trpí neustálymi bolesťami panvy a chrbtice. Z krčnej chrbtice ju bolieva hlava a trpne jej ľavá ruka, až sa paralizuje ľavá ruka. Používa palicu na odľahčenie ľavej nohy, keďže pri odľahčení záťaže ľavej nohy sa snaží zmenšovať bolesti. Jej bolesti sú tak silné, že nedokáže dlhšie stáť, dlhšie sedieť. Taktiež jej gynekológ uviedol, že bude mať pravdepodobne problém v budúcnosti pri donosení dieťaťa a pri pôrode.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v jednotlivosti síce nejde o závažné zdravotné komplikácie, ale všetky súčasne výrazne komplikujú navrhovateľke každodenný život a spôsobuje jej nemalé obmedzenia, predovšetkým jej výrazne znižujú kondíciu akú by mohla mať vo svojom veku. Dôsledky to má predovšetkým v oblasti možnosti pracovného uplatnenia navrhovateľky, keď je nútená si hľadať zamestnanie s nižšími nárokmi na dlhodobé sedenie, či státie s možnosťou častej zmeny polohy. Odškodnenie priznané len vo výške vychádzajúcej z bodového ohodnotenia vykonaného lekárom všetky tieto obmedzenia dostatočne nezohľadňuje a preto 50-násobné zvýšenie je možno považovať za primerané tiež s pohľadom na skutočnosť, že ide len o jednorázové odškodnenie, pričom u navrhovateľky nemožno predpokladať výraznejšie zlepšenie následkov nehody obmedzujúcich ju v spoločenskom uplatnení. Navrhovateľka síce pred nehodou nedosahovala mimoriadne výsledky v spoločenskom, športovom či pracovnom živote, ale viedla plnohodnotný život, bola mladou ženou študujúcou na vysokej škole, čiže bola práve v životnej fáze osamostatňovania sa a seberealizácie, mala všetky predpoklady pre úspešné uplatnenie sa v ďalšom živote. V dôsledku nehody utrpela poškodenie zdravia s trvalými následkami, ktoré jej ďalší život značne sťažujú.

Relevantné boli všetky obmedzenia navrhovateľky, ktoré vznikli v dôsledku dopravnej nehody a s prihliadnutím k povahe týchto následkov, s prihliadnutím na rozsah akým je obmedzená v možnosti uplatniť sa v živote, v spoločnosti, v porovnaní s tým, že v čase, keď navrhovateľka utrpela dopravnú nehodu mala len 21 rokov. Je nutné prihliadnúť na skutočnosť, že aj v dôsledku práve zhoršenia psychického zdravotného stavu navrhovateľky, zapríčineného dopravnou nehodou sa prejavili v jej živote negatívne vplyvy. Odvolací súd prihliadol na skutočnosť, že navrhovateľka má problémy nadväzovať známosti, že má psychický problém v tom smere, či bude zvládať svoj sexuálny život, či bude môcť mať deti, keď má strach sa s tým všetkým vyrovať ako aj s tým, že môže očakávať zdravotné komplikácie ešte aj v budúcnosti, čo lekár nevyhlásil. V tomto smere opätovne rezonuje jednorázovosť odškodnenia, ktorým sa z finančného satisfakčného hľadiska trauma navrhovateľky relatívne ukončuje. Negatívne zážitky majú vplyv na okolnosti, ktoré znamenajú, že bola obmedzená v spoločenskom živote. S porovnaním predpokladov, ktoré mala pred dopravnou nehodou, práve v súvislosti s uplatnením sa v živote, v spoločnosti, v práci možno potom vyvodiť záver, že práve dopravnou nehodou sa podstatne zhoršila kvalita života navrhovateľky a relevantné je, že sa to týka jej zdravotného stavu.

Odvolací súd na základe takto zistených skutkových okolností sa tak stotožňuje s odvolacou námietkou navrhovateľky, že 50-násobok základného odškodnenia je vzhľadom k opísaným problémom primeraný a dôvodný.

Z uvedených dôvodov tak odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zaviazal odporcu k povinnosti zaplatiť navrhovateľke titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 5.421,45 eur (§ 220 O.s.p.).

Pri určovaní výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v preskúmvanej veci treba vychádzať z právneho predpisu, ktorým je vyhl. č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady SR č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných odvetvových podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov v znení platnom v čase vzniku nároku. S účinnosťou od 01.08.2004 podľa § 5 ods. 2 výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR zistené Štatistickým úradom SR za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu za jeden bod. Zo znaleckého posudku o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 21.11.2011 vyhotovenom MUDr. Z. E. - primárom P. J. rehabilitačného centra H. vyplýva, že sťaženie spoločenského uplatnenia bolo určené na 705 bodov, ktoré bolo v zmysle ust. § 10 ods. 4 cit. zákona vzhľadom na obmedzenia a stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mala navrhovateľka vo veku, v ktorom utrpela poškodenie na zdraví zvýšené o 50 % t.j. na 1.057,50 bodov. Výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia pre navrhovateľku predstavovala sumu 10.842,90 eur t.j. 705 bodov x 15,38 eur a 50% navýšenie tohto základného obodovania sťaženia spoločenského uplatnenia tak predstavuje sumu 5.421,45 eur (352,5 b. x 15,38 eur).

Odvolací súd sa nestotožnil s výpočtom 50 % zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle ust. § 10 ods. 4 cit. zákona tak, ako ho realizovala navrhovateľka, keď je toho názoru, že súd môže zvýšiť len základne obodovanie sťaženia spoločenského uplatnenia a nie obodovanie, ktoré navýši lekár v zmysle ust. § 10 ods. 4 cit. zákona. Vo zvyšnej časti tak návrh navrhovateľky na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia zamietol.

O náhrade trov konania na súde prvého stupňa. ako aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodne s poukazom na ust. § 151 ods. 3 O.s.p. po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 224 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Uvedený rozsudok bol prijatý v senáte pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.